

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Püff Bilgiler & Püff Noktalar

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI 1914-1918

Püf bakış:

- Birinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'nın genel durumuna bakıldığında; **Sanayi İnkılabı** ve **Fransız İhtilali**nin etkileri görülmektedir.

Püf bilgi:

- **Sanayi İnkılabı** ile ortaya çıkan **hammadde ihtiyacı** ve **pazar arayışı** **sömürgecilik yarışını** hızlandırmıştır.
- **Fransız İhtilali** ile ortaya çıkan **milliyetçilik akımı** **azınlık isyanlarına** ve **bağımsızlık hareketlerine** neden olmuştur.

- **İtalya** (1870) **ve Almanya** (1871) siyasi birliklerini kurarak Avrupa güç dengesine dahil olmuşlardır.
- İngiltere ve Fransa, **Almanya'ya karşı birbirine yakınlaşmaya başlamıştır.**
- **Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Rusya'ya karşı Almanya ile yakınlaşmıştır.**

❖ **Avrupa devletleri kendi aralarında gruplaşmıştır.**
Üçlü İttifak ve **Üçlü İtilaf** adı verilen bloklar oluşmuştur.

Birinci Dünya Savaşının Genel Nedenleri

- 1- **Fransız İhtilali**'yle ortaya çıkan **milliyetçilik akımının etkisiyle azınlık isyanlarının yaygınlaşması** (*siyasi*)
- 2- **Sanayi İnkılabı** ile ortaya çıkan **hammadde ihtiyacı ve pazar arayışının sömürgeciliği hızlandırması** (*ekonomik*)
- 3- **Avrupalı devletler arasındaki gruplaşma/bloklaşma** (*siyasi*)
- 4- **Silahlanma yarışı** (*askeri*)

Birinci Dünya Savaşının Özel Nedenleri

1- İngiltere ile Almanya arasındaki sanayileşme/sömürgecilik rekabeti (ekonomik)

2- Fransa'nın zengin kömür yataklarına sahip Alsas- Loren bölgesini Almanya'dan geri almak istemesi (ekonomik)

3- Avusturya Macaristan İmparatorluğu ve Rusya arasındaki Balkanlara hâkim olma mücadelesi. (siyasi)

4-İngiltere ve Fransa'nın mevcut sömürgelerini koruma düşüncesi. (siyasi-ekonomik)

Püff nokta:

**Birinci Dünya Savaşının asıl nedeni:
Avrupa devletleri arasındaki çıkar çatışmasıdır,
yani savaşın temel nedeni ekonomiktir.**

Püf bilgi:

PanSlavizm:

- Rusya'nın, **Balkanlarda yaşayan Slav ırkından olan Ortodoksları bir çatı altında toplamak, İstanbul ve Boğazları ele geçirerek sıcak denizlere (Akdeniz'e) açılmak için izlediği politika.** *(milliyetçilik/siyasi)*

Gruplaşma / Bloklaşma

SAVAŞ ÖNCESİNDE

Üçlü İttifak (1882):
Almanya,
Avusturya-Macaristan,
İtalya

Üçlü İtilaf (1907) :
İngiltere,
Fransa,
Rusya

SAVAŞ SIRASINDA

İttifak Devletleri:
Almanya, Avusturya-Macaristan,
Osmanlı İmparatorluğu,
Bulgaristan

İtilaf Devletleri:
İngiltere, Fransa, Rusya,
Sırbistan, Belçika, Japonya,
Romanya, Portekiz, ABD,
Yunanistan, Brezilya
İtalya
(İtalya sonradan taraf
değiştirmiştir.)

Püff çıkarım:

Avrupa devletlerinin gruplaşmasında ve birbirine yakınlaşmasında siyasi ve ekonomik çıkarlar etkili olmuştur.

Püf bilgi:

Görünür (savaşı başlatan) Sebep:

- Saraybosna'yı ziyaret eden **Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahdı, bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürüldü.**
- Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Sırbistan'a savaş açtı.
- Rusya Sırbistan'ın, Almanya Avusturya Macaristan'ın, İngiltere ve Fransa ise Rusya'nın yanında yer aldı. Böylece I. Dünya Savaşı başladı.

Püf çıkarım: Olayların görünen nedenleri dışında başka nedenleri de vardır.

Avrupalı Devletlerin Osmanlı Devletine Karşı Politikaları

İngiltere: Uzakdoğu sömürgelerini korumak ve Almanya'nın Osmanlı Devleti ile yakınlaşmasını önlemek için azınlıkları ve Arapları Osmanlı'ya karşı ayaklandırmıştır.

Fransa: Osmanlı ülkesinde yaşayan **gayri müslimleri** kışkırtarak siyasi baskılarını arttırmış ve bu yolla Osmanlıyı ele geçirmeye çalışmıştır.

Avusturya Macaristan İmparatorluğu: Osmanlı'nın Avrupa'daki topraklarını ele geçirerek **Balkanlar'da egemenlik kurmayı** ve **Ege denizine ulaşmayı** amaçlamıştır.

Rusya: İstanbul ve boğazları ele geçirerek **sıcak denizlere inmeyi** ve başkenti İstanbul olan bir Slav imparatorluğu kurmayı amaçlamıştır. Bu amaçla **Panslavizm** politikası gütmüştür.

Almanya: Siyasi birliğini geç tamamlamış, İngiltere ile rekabet edebilmek için Osmanlı'nın Ortadoğu'daki zenginliklerini ele geçirmeyi amaçlamış, bu nedenle Osmanlı ülkesine yatırımlar yaparak etkinliğini arttırmaya çalışmıştır.

ABD: Osmanlı üzerinde söz sahibi olmak için Osmanlı topraklarında okul, hastane, matbaa gibi kurumlar açarak siyasi ve ekonomik nüfuz(güç) kazanmıştır.

İtalya: Siyasi birliğini geç tamamlayan ve sömürge yarışında geç kalan İtalya, Osmanlı topraklarını ele geçirmek için büyük devletlerle birlikte hareket etmiştir.

BİR SONRAKİ PÜFF DERSİMİZ BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA OSMANLI DEVLETİ

ABONE OLUN

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni